

Nr 24

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner om den allmänna varuskatten m. m.

Till bevillningsutskottet har hänvisats följande inom riksdagen väckta, av utskottet till behandling i ett sammanhang upptagna motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 12 av herr *Isacson m. fl.* och II: 9 av herr *Eliasson i Moholm m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

*förordning angående ändring i förordningen den 1 december 1959 (nr 507)
om allmän varuskatt*

Härigenom förordnas, att 13 § förordningen den 1 december 1959 om allmän varuskatt samt anvisningarna till nämnda författningsrum skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

13 §.

Skattskyldighet föreligger — — — och dylikt.

Skattskyldighet föreligger icke heller vid försäljning eller uttag ur rörelse av begagnade personbilar, av sådana med skåp-, stationsvagns- eller personbilskarosseri utrustade begagnade lastbilar, vilkas tjänstevikt ej överstiger 1 800 kilogram, av begagnade traktorer samt av sådana begagnade maskiner och redskap, som äro speciellt konstruerade för användning inom jordbruket eller dess binäringar.

(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningar

till 13 §.

Förutsättning för — — — ringa omfattning.

Som exempel — — — en frisersalong.

Med försäljning — — — liknande transaktioner.

Med begagnade bilar, traktorer, maskiner och redskap förstås i 13 § andra stycket sådana varor av angivna slag som före den transaktion, varom fråga är, inom riket försålts till konsument eller uttagits ur rörelse eller ock av

konsument införts till riket. I övrigt användas i 13 § andra stycket uttryck och begrepp i samma betydelse som i förordningen den 23 november 1956 (nr 545) angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1963.

2) de likalydande motionerna I: 13 av herr *Jonasson m. fl.* och II: 10 av herr *Elmwall m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla

a) om skyndsam prövning och förslag till innevarande års riksdag om undantagande av konsumtionsmjölk och andra mejeriprodukter från den allmänna varubeskattningen i enlighet med vad som anförts i motionerna; samt

b) om sådana åtgärder, att frågan om undantagande av övriga prisreglerade jordbruksprodukter från den allmänna varubeskattningen överväges skyndsamt inom allmänna skatteberedningen;

3) de likalydande motionerna I: 15 av herr *Ebbe Ohlsson* samt II: 13 av herrar *Nordgren* och *Darlin*, vari hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att allmänna skatteberedningen med beaktande av i motionerna anförda synpunkter måtte till ingående prövning upptaga frågan om uttagande av allmän varuskatt på reparations- och underhållsarbeten samt service på lös egendom för produktionsändamål;

4) de likalydande motionerna I: 29 av herr *Sundin m. fl.* och II: 36 av herr *Eriksson* i *Bäckmora m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om en skyndsam prövning av och förslag angående ärendebefrielse från allmän varubeskattning i den yrkesmässiga handeln med begagnade traktorer»;

5) de likalydande motionerna I: 50 av herrar *Kronstrand* och *Eric Gustaf Peterson* samt II: 59 av herrar *Rimås* och *Antby*, vari hemställts, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om en skyndsam prövning av och förslag angående befrielse från allmän varubeskattning i den yrkesmässiga handeln med begagnade traktorer och jordbruksmaskiner»;

6) de likalydande motionerna I: 256 av herr *Hermansson m. fl.* och II: 306 av herr *Johansson* i *Öckerö m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att fiskeredskap, som användes till yrkesmässigt fiske, skall undantagas från allmän varuskatt och således antaga följande

Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 10 § förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt

Härigenom förordnas, att 10 § förordningen den 1 december 1959 om allmän varuskatt skall erhålla följande ändrade lydelse.

10 §.

- 1 mom. Från skatteplikt — — — varor.
1. Utsäde — — — växtskyddsmedel.
  2. Levande djur — — — affärer.
  3. Drivmedel — — — bränslen.
  4. Jord — — — skick.
  5. Fiskeredskap.
  6. Fiskefartyg — — — luftfartyg.
  7. Krigsmateriel — — — utförsel förbud.
  8. Allmänna nyhetstidningar — — — medlemmar.
  9. Läkemedel — — — sjukhus.
  10. Spritdrycker — — — tobaksskatt.
- 2 mom. Kungl. Maj:t — — — varugrupper.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1963.

---

7) de likalydande motionerna I: 258 av herr *Kronstrand m. fl.* och II: 303 av herr *Hamrin* i Jönköping *m. fl.*, vari hemstälts, »att riksdagen måtte besluta sådan ändring av förordningen om allmän varuskatt att bibeln och delar av bibeln undantas från denna skatt och att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till erforderlig författningstext»;

8) de likalydande motionerna I: 264 av herr *Stefanson m. fl.* samt II: 309 av herrar *Nordgren* och *Darlin*, vari hemstälts, att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 13 § förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt

Härigenom förordnas, att 13 § förordningen den 1 december 1959 om allmän varuskatt skall erhålla följande ändrade lydelse.

13 §.

Skattskyldighet föreligger icke

- a) vid uttag ur rörelsen av skattepliktiga varor i allenast ringa omfattning,
- b) vid försäljning eller uttag av till driften hörande maskiner, inventarier och dylikt.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1963.

---

9) de likalydande motionerna I: 430 av herr *Hagberg m. fl.* och II: 525 av herr *Heckscher m. fl.*, vari bl. a. hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t

a) uttala, att det synes riksdagen angeläget att allmänna skatteberedningen upptar till ingående prövning frågan om investeringarnas behandling inom ramen för den indirekta beskattningen, varvid utslagsgivande hänsyn bör tagas till de kostnadsmässiga verkningarna med avseende å de svenska företagens konkurrenskraft gentemot utländska företag samt till de konjunkturpolitiska aspekterna för utformningen av en indirekt skatt avseende investeringskostnader; samt

b) hemställa om skyndsamt utredning i syfte att från allmän varuskatt (omsättningsskatt) undantaga varor, vilka hänföres till förbrukningsartiklar som används för produktion inom industrien och hantverket, jordbruket och fisket samt handeln, att föreläggas innevarande års riksdag;

10) de likalydande motionerna I: 517 av herrar *Källqvist* och *Per-Olof Hanson* samt II: 623 av fru *Gärde Widemar* och fröken *Elmén*, vari hemställts, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär att anvisningar i förordningen om allmän varuskatt utfärdas, varigenom befrielse från varuskatt genomföres för försäljningen av konst som visas vid utställningar»;

11) motionen I: 443 av herr *Ferdinand Nilsson m. fl.*, vari bl. a. hemställts, att riksdagen måtte besluta att dubbelbeskattningen vid försäljning i andra hand av för jordbruket och dess binärningar avsedda traktorer, begagnade maskiner och redskap måtte befrias från s. k. allmän varubeskattning (omsättningsskatt), samt

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag till årets riksdag om att mjölkproduktionens produkter (konsumtionsmjölk, smör m. m.) måtte undantas från s. k. allmän varuskatt, varvid även övervägs att restituera för vid försäljning i butiker beräknad skatt från statsverket till producenterna genom mejeriorganisationerna;

12) motionen II: 427 av herrar *Blidfors* och *Adamsson*, vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om förslag till 1964 års riksdag angående beskattningen av traktorer i vägtrafik; ävensom

13) motionen II: 429 av herr *Carlsson* i Stockholm *m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen måtte besluta att till undvikande av särbeskattning av krediter, som lämnas inom handeln, undanta kredittillägg och räntedebiteringar inom avbetalningshandeln från omsättningsskatt, samt

att riksdagen i anledning härav måtte hemställa hos Kungl. Maj:t om förslag till erforderliga författningsbestämmelser avsedda att tillämpas från den 1 januari 1964».

Såvitt avser de likalydande motionerna I: 430 och II: 525 upptar utskottet till behandling i detta betänkande endast de under punkten 1 i motionernas hemställan upptagna yrkandena och vad gäller motionen I: 443 behandlas

här endast de två sista i motionens hemställan upptagna yrkandena. Övriga yrkanden i ifrågavarande motioner behandlar utskottet i annat sammanhang.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framförda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna I: 12, I: 443, I: 517, II: 10, II: 13, II: 36, II: 59, II: 303, II: 306, II: 309, II: 427, II: 429 och II: 525.

Frågornas tidigare behandling

De i förevarande motioner berörda frågorna om undantag från skatteplikt enligt förordningen om allmän varuskatt för investeringsvaror och förbrukningsartiklar, reparations- och underhållsarbeten, jordbrukets prisreglerade produkter, begagnade traktorer och lantbruksmaskiner, konst, som försäljes på utställningar, ävensom frågan om skattskyldighet för s. k. fritidsföretagare har varit föremål för riksdagens ställningstagande med anledning av väckta motioner vid 1962 års riksdag. Vissa av frågorna har behandlats vid ett flertal tillfällen. I sitt betänkande nr 37 hemställde bevillningsutskottet att riksdagen måtte antaga utskottets lagförslag om ändring i 13 § varuskatteförordningen innebärande att skattskyldighet icke skulle föreligga vid försäljning av begagnade traktorer och lantbruksmaskiner. Utskottet tillstyrkte i samma betänkande ett motionsyrkande om riksdagsskrivelse i syfte att från allmän varuskatt undanta konst, som försäljes vid utställningar. Vid ärendenas behandling i kamrarna biföll första kammaren en till betänkandet fogad reservation, medan andra kammaren biföll utskottets hemställan. I memorial nr 53 anmälde utskottet bl. a. att frågan om skatt på konst, som försäljes vid utställningar i vilken fråga de olika meningarna icke syntes kunna sammanjämkas och som ej heller kunde bli föremål för gemensam omröstning, för då innevarande riksdag förfallit. Förslaget om undantag från skattskyldighet vid försäljning av begagnade traktorer och lantbruksmaskiner blev föremål för gemensam omröstning, varvid yrkandena i reservationen bifölls. Bevillningsutskottet avstyrkte övriga ovan angivna motionsyrkanden i sitt betänkande nr 39/1962, vilket betänkande i dessa delar godkändes av riksdagen. Yrkandet om undantag från allmän varuskatt för pristillägg vid kreditförsäljning behandlades av 1961 års bevillningsutskott, som i betänkande nr 27/1961 avstyrkte yrkandet. Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets hemställan. Frågan om skattefrihet för fiskeredskap behandlades av 1961 års höstriksdag i samband med höjningen av den allmänna varuskatten, varvid riksdagen på utskottets hemställan — betänkande nr 79/1961 — beslöt att lämna utan åtgärd ett motionsyrkande om dylikt undantag från skatteplikten. Särskilt yrkande om skattefrihet för bibeln har tidigare icke varit föremål för riksdagens ställningsta-

gande, men frågan är såtillvida behandlad som 1961 års bevillningsutskott i sitt betänkande nr 27 avstyrkte ett motionsyrkande om skattefrihet för böcker och musikalier.

Investerings- och förbrukningsvaror

I betänkande nr 39/1962 anförde bevillningsutskottet att investeringsvarorna svarar för en betydande del av skatteunderlaget. Ett undantag från skatteplikt för dessa varor skulle innebära ett skattebortfall med inemot 30 procent. Därest investeringsvarorna skulle undantagas torde man för att ernå oförändrade skatteintäkter vara nödsakad höja skattesatsen från 6 till 8,5 procent. Enligt utskottets mening borde frågan om undantag från skatteplikt för investeringsvaror prövas av allmänna skatteberedningen. Beträffande förbrukningsvarorna fann utskottet inte anledning förorda en särskild utredning med hänsyn bl. a. till att frågan om skatt på varor som är att hänföra till företagens indirekta tillverkningskostnader torde komma att uppmärksammas av den till allmänna skatteberedningen hörande företagskatteutredningen.

Fiskeredskap

Frågan om undantag från skatteplikt för fiskeredskap behandlades i bevillningsutskottets betänkande nr 79/1961 i samband med ett flertal andra motionsyrkanden om sådant undantag för olika varor. Med hänvisning till sitt betänkande nr 27/1961, där utskottet erinrat om att den allmänna varuskatten fått den principiella utformningen, att den utgjorde en enhetlig skatt med i möjligaste mån generell omfattning framhöll utskottet att undantagen från skatteplikt hade begränsats till vad som var påkallat av skattetekniska skäl. Man hade således icke ansett sig kunna ta hänsyn till inskränkningar i beskattningen, som vid olika värdemässiga överväganden i och för sig skulle kunna framstå som motiverade. Denna principiella inställning borde enligt utskottets mening alltjämt vara vägledande vid ställningstagandet till olika yrkanden om inskränkningar i skatteplikten.

Jordbruksprodukter

I sitt betänkande nr 39/1962 hänvisade bevillningsutskottet till tidigare uttalanden rörande det betydande skattebortfall som skulle bli följderna om jordbrukets prisreglerade produkter undantages från skatteplikt och erinrade — i anslutning till att motionärerna framhållit att den allmänna varuskatten icke tar hänsyn till skatteförmågan — om att åtgärder vidtogs vid skattens införande och även vid den senare höjningen för att mildra dess verkningar för barnfamiljer, arbetslösa och pensionärer.

Konst, som försäljes vid utställningar

Frågan om undantag från skatteplikt för konst, som säljes vid utställningar, behandlades även vid 1962 års riksdag då — som ovan angivits —

kamrarna stannade i olika beslut. Bevillningsutskottet anförde i sitt betänkande nr 37/1962 att den åtskillnad som göres mellan konstnärens försäljning på utställning och hans försäljning privat, innebär ett missgynnande av den konstnär, som framträder offentligt. Härigenom föreligger risk att intresset bland konstnärerna för att anordna utställningar minskar, vilket innebär en ur samhällets synpunkt icke önskvärd utveckling. I den till utskottets betänkande fogade reservationen av herr John Ericsson m. fl. vände sig reservanterna mot motionärernas huvudmotiv som syntes vara att konstnärens ersättning för ett konstverk icke skulle vara betalning för en skattepliktig vara utan för en andlig prestation. Att förutsätta att endast de konstnärer som målar och tecknar utför en andlig prestation föreföll reservanterna stötande. Vidare framhölls i reservationen att den föreslagna skattebefrielsen skulle medföra gränsdragningsproblem, kontrollsvårigheter och ökade administrationskostnader.

Bibeln

I sitt betänkande nr 27/1961 framhöll bevillningsutskottet beträffande frågan om skattefrihet för böcker och musikalier i huvudsak de med en dylik ändring förenade svårigheterna i fråga om bl. a. kontroll och redovisning.

Pristillägg vid kreditförsäljning

I betänkande nr 27/1961 anförde utskottet bl. a. följande.

Det torde vara av väsentlig betydelse, att beskattningsvärdet är utformat på sådant sätt, att det så nära som möjligt anpassas till den efter sedvanliga affärsmässiga principer beräknade omsättningen. Varje avsteg därifrån, som inte är direkt betingat av kravet på enhetliga beskattningsregler för olika inom handeln vanligen förekommande former av kreditförsäljning, bidrar till att försvåra såväl deklarationsskyldighetens fullgörande som skatteberäkningen och skattekontrollen. Med hänsyn härtill måste utgångspunkten vid beräkandet av beskattningsvärdet vara det i varje särskilt fall faktiskt tillämpade priset för varan eller tjänsteprestationen. Att på sätt förordas i motionerna icke inräkna avbetalningstillägg och liknande kreditstillägg i beskattningsvärdet skulle innebära ett avsteg från den allmänna varuskattens princip att utgöra en beskattning av den faktiska omsättningen i rörelsen eller näringen och bör därför enligt utskottets mening icke ifrågakomma.

Reparations- och underhållsarbeten

Gränsen mellan vad som å ena sidan skall anses som reparations- och underhållsarbete samt å andra sidan tillverkning är svår att bestämma framhöll bevillningsutskottet i betänkande nr 39/1962. Genom att beskatta tjänsteprestationer, som har avseende på skattepliktiga varor, har man kunnat undgå denna gränsdragningsproblem. Ett i de då till behandling föreliggande motionerna framställt yrkande i syfte att från beskattningen undanta repa-

rations- och underhållsarbeten på varor, som konsumeras i producenternas rörelser, ansåg utskottet komma att medföra betydande gränsdragningsproblem och komplicera skattens uttagande. Utskottet anförde vidare, att i den mån skattens konstruktion i förevarande avseende inverkat i ofördelaktig riktning på konkurrensförhållandena detta torde uppmärksammas av den allmänna skatteberedningen.

Skattskyldighet för s. k. fritidsföretagare

Gentemot ett motionsyrkande om skattskyldighet för s. k. fritidsföretagare anförde utskottet i betänkande nr 39/1962, att vid skattskyldighet för all försäljning skulle den genomsnittliga skatteintäkten för varje nytillkommande skattskyldig uppgå till 30 kronor, vilket belopp knappast torde uppväga kostnaderna för kontroll och redovisning av skatten.

Begagnade traktorer och lantbruksmaskiner

I den till bevillningsutskottets betänkande nr 37/1962 fogade reservationen, som godkändes av riksdagen, hävdade reservanternas i fråga om beskattningen av begagnade traktorer och jordbruksredskap att den i betänkandet föreslagna skattefriheten skulle leda till betydande tillämpningssvårigheter såväl med avseende på avgränsningen av det skattefria varuområdet som i redovisnings- och kontrolltekniskt hänseende och anförde vidare bl. a. följande.

Att begagnad vara tidigare varit föremål för skattebelagd försäljning utgör enligt vår mening icke heller något bärande skäl för skattefrihet vid ny yrkesmässig försäljning, eftersom det är fråga om ny omsättning till annan konsument. Vi får i detta sammanhang erinra om att den under 40-talet gällande allmänna omsättningsskatten även omfattade begagnade varor och att 1952 års kommitté för indirekta skatter i sitt betänkande föreslog att sådana varor skulle medtas om varuskatten konstruerades som en detaljhandelsskatt. Som skäl åberopades därvid bl. a. att de begagnade varorna ofta blir föremål för ändrings- och reparationsarbeten med insättning av nya delar, varvid de även kan ändra karaktär och finna nya användningsområden. Vi vill i detta sammanhang framhålla att innan en begagnad traktor och maskin av den storlek varom här är fråga försäljes blir den i regel föremål för en hel del förbättringar och reparationer. Den varuskatt som i samband med försäljning av varan uttages på dessa reparationer och förbättringar kan inte anses belasta den ursprungliga varan. Den av utskottet förordade skattebefrielsen kommer emellertid att innebära att de reparationer och förbättringar även relativt dyrbara sådana ex. utrustning med nya detaljer såsom hydrauliska lyftanordningar m. m., som försäljaren utför på den begagnade varan, icke kommer att beläggas med skatt. Detta kan inte anses rimligt. Det kan således inträffa att man av skattemässiga skäl reparerar en traktor, som eljest skulle utstrangeras.

I fråga om det av 1960 års riksdag beslutade undantaget från skatteplikt för begagnade person- och skåpbilar vill utskottet framhålla att beslutet kombinerades med en höjning av omsättningsskatten (accisen) på nya sådana bilar. Höjningen avpassades så att de därigenom ökade skatteintäkterna

beräknades skola motsvara skattebortfallet i fråga om de begagnade bilarna. Det bör också anmärkas att undantaget för begagnade personbilar är förhållandevis lättadministrerat genom att varan författningstekniskt kunnat avgränsas med anknytning till en i annat sammanhang använd, entydig definition. Härtill kommer att handeln med personbilar är koncentrerad till en bransch.

Beskattningen av traktorer i vägtrafik

1951 års utredning rörande beskattningen av motorfordonstrafiken överlämnade den 30 december 1953 till chefen för finansdepartementet en promemoria rörande beskattningen av traktorer, som användes i trafikarbete. I promemorian förordades införandet av en enhetlig fordonsskatt, inkluderande brännoljeskatt (traktorskatt) av 72 kronor per år för brännolje- och fotogendrivna jordbrukstraktorer. Fordonsbeskattning av jordbrukets bensindrivna traktorer kunde däremot icke förordas med hänsyn till storleken av den skatt som genomsnittligt åvilade dessa fordon för förbrukningen av bensin utöver den kvantitet som ej omfattades av utgående bensinskatterestitution. För bensindrivna trafiktraktorer borde enligt utredningens förslag traktorskatt utgå med 132, 204 respektive 336 kronor för år beroende på traktorns tjänstevikt. Traktorskatt för brännolje- och fotogendrivna trafiktraktorer borde utgå med 360, 564 respektive 780 kronor, likaledes beroende på tjänstevikt. Med hänsyn till de delvis outhärdliga förhållandena rörande traktorernas användning på väg ansåg sig departementschefen i proposition nr 112 till 1954 års riksdag icke kunna förorda det av utredningen framlagda förslaget om införande av en särskild traktorskatt.

I motioner vid 1958 års riksdag yrkades införande av en särskild traktorskatt för gummihjulsförsedda traktorer. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 18, vari bevillningsutskottet avstyrkte bifall till förenämnda motioner, anförde utskottet bl. a., att spörsmålet om traktorernas beskattning var föremål för förnyade överväganden inom 1953 års trafikutredning. Utan att avvakta resultatet av utredningens samlade bedömning av de trafikpolitiska frågorna, borde det, enligt utskottets mening, inte ifrågakomma att för det dåvarande införa en särskild traktorskatt.

Vid 1960 års riksdag behandlades motionsyrkanden att 1953 års trafikutredning skulle erhålla direktiv om skyndsamt utredning av frågan om införande av en särskild traktorskatt för gummihjulsförsedda traktorer.

I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 12 anslöt sig bevillningsutskottet till den ståndpunkt, som 1958 års riksdag intagit i frågan och avstyrkte bifall till motionerna.

I sitt år 1961 avlämnade betänkande »Svensk trafikpolitik» (SOU 1961: 23) har 1953 års trafikutredning bl. a. föreslagit lättnader i regleringen av de yrkesmässiga skogskörslorna med lastbilar och traktortåg. En

förutsättning för ett frigivande av de yrkesmässiga skogstransporterna med traktortåg är enligt utredningens mening, att traktorer som används i yrkesmässig trafik skall bära sitt vägkostnadsansvar. I avbidan på slutförandet av den inom trafikutredningen pågående revisionen av vägtrafikbeskattningen har utredningen ansett, att ifrågavarande traktorer bör underkastas en ur konkurrenssynpunkt lämpligt avvägd fordonsbeskattning av provisorisk natur. Utredningen har därför föreslagit, att för med annat drivmedel än bensin drivna traktorer, som används i yrkesmässig trafik, traktorskatt skall utgå med årsbelopp om 720 kronor vid tjänstevikt under 1 500 kg, 900 kronor vid tjänstevikt å 1 500—2 499 kg och 1 200 kronor vid tjänstevikt över 2 499 kg. Utredningen har därvid förutsatt, att traktorägaren skall äga åtnjuta sådant anstånd med årsskattens erläggande, att han endast behöver inbetala kvartalsbelopp, avseende den tid på året, då traktorn användes yrkesmässigt och i anledning härav står införd i bilregistrets särskilda grupp för beskattade traktorer. Slutligen föreslår utredningen med hänsyn till väghållningen, att traktor, som annorstädes än inom inhägnat område användes i yrkesmässig trafik, skall vara försedd med gummihjul.

I en till betänkandet fogad reservation av herr Asp förordade denne, att skatteplikten skulle utsträckas att omfatta även traktorer, som användes för icke yrkesmässiga skogstransporter på allmän landsväg, med undantag för transporter mellan olika delar av samma brukningsenhet eller enstaka transporter för försäljning eller inköp.

Motionerna

Investerings- och förbrukningsvaror

Motionerna I: 430 och II: 525. Motionärerna framhåller att den allmänna varuskatten till den del den träffar investeringar är att anse såsom en investeringskatt. För att sådan skatt skall kunna ha någon effekt i konjunkturstyrande syfte bör den kunna göras variabel vad storleken beträffar och kunna snabbt avskaffas, om konjunkturen så påkallar.

Att med skattens nuvarande utformning omgående slopa skatten för investeringsvaror är med hänsyn till svårigheterna att avgränsa begreppet investeringsvaror tekniskt knappast möjligt. Detta skulle också betyda en mycket omfattande minskning av statens inkomster.

Det synes motionärerna angeläget att samhället kan stå berett att snabbt avveckla omsättningsskatten på investeringsvaror om den fortsatta utvecklingen skulle kräva detta, och därför bör allmänna skatteberedningen i samband med sin behandling av den indirekta beskattningen ta upp frågan om investeringarnas undantagande från omsättningsskatteplikt och snarast framlägga ett förslag hur detta tekniskt skall lösas.

Varuskatten drabbar icke endast företagens egentliga investeringar utan i vissa fall även deras tillverkningsomkostnader.

Motionärerna hävdar att även de s. k. förbrukningsvarorna bör befrias från omsättningsskatt. En lämplig avgränsning synes kunna ske genom att anknyta till den nu vid inkomstbeskattningen gällande treårsgränsen. Efter som det här rör sig om en utredning av närmast teknisk natur, synes denna kunna ske vid sidan av allmänna skatteberedningen. Utredningen bör enligt motionärerna ske så skyndsamt att förslag kan föreläggas innevarande års riksdag.

Fiskeredskap

Motionerna I: 256 och II: 306. Motionärerna framhåller att övergången till fiskeredskap av syntetiskt material kommit redskapskostnaderna att stiga i mycket hög grad. Även om i vissa fall de nya redskapen har längre varaktighetstid, är risken att förlora dem fullt ut lika stor oavsett materialet, särskilt som trålfisket ofta måste bedrivas på platser med ojämn och stenig botten. Botten- och väderleksförhållandena gör att redskapsförlusterna och skadorna blir mycket stora. Som exempel nämnes, att det inte hör till ovanligheterna att redskapskontot för en större trålare går upp till 30 000 å 40 000 kronor på ett år.

Motionärerna framhåller vidare att det svenska fisket i hög grad är beroende av export, och att en förestående höjning av införseltullen på sill på den tyska marknaden kan försvåra avsättningsmöjligheterna på denna viktiga exportmarknad. Under sådana förhållanden är det inte skäligt, att omsättningsskatt utgår vid köp och reparation av fiskeredskap. En orimlig konsekvens av den nuvarande lagstiftningen är, att ju större förluster en fiskare gör på redskap, desto mer skatt får han betala. Konkurrenskraften gentemot de utländska fiskarna försvåras avsevärt. Det kan nämnas att de danska fiskarna är befriade från omsättningsskatt på fiskeredskap, och i Norge åtnjuter fiskarna subventioner.

För att stärka det svenska fisket i konkurrensen med andra länders fiskare på fiskeplatsen och försäljningsmarknaden måste omsättningsskatten på fiskeredskap borttagas, särskilt som denna konkurrens med utlandet blir hårdare för varje år. Det framstår som en rimlig och genomförbar åtgärd att utövarna av yrkesmässigt fiske beredes denna lättnad.

Jordbruksprodukter

I *motionerna I: 13 och II: 10* framhålles att den synnerligen ogynnsamma inkomstutveckling, som under de senaste åren kännetecknat jordbruket, i viss mån torde ha sin förklaring i den allmänna varuskatten på livsmedlen. För t. ex. mejeriprodukterna, som intar en nyckelställning i jordbruksregleringen, har den allmänna varuskatten medfört ökade avsättningssvårigheter. Utvecklingen synes ge vid handen att mejeriproduktionen har en

förhållandevis hög priskänslighet. Den allmänna varuskatten på de prisreglerade jordbruksprodukterna kan f. n. beräknas uppgå till cirka 500 milj. kronor, varav på mejeriprodukterna cirka 125 milj. kronor. De invändningar, som rests mot undantagande av livsmedlen från den allmänna varubeskattningen, har främst avsett de skattetekniska svårigheterna. Dessa svårigheter får emellertid inte anses oöverstigliga, när nu starka skäl talar för undantagande. Allmänna skatteberedningen har att för närvarande pröva bl. a. den allmänna varuskattens avvägning och utformning. Det framstår som naturligt, att frågan om livsmedlens undantagande från beskattningen överväges i nämnda sammanhang. Enligt riksdagsberättelsen kommer skatteberedningens arbete att fortgå även under 1963. Det är enligt motionärernas mening angeläget, att frågan om den allmänna varuskattens utformning behandlas så skyndsamt som möjligt och att härvid förslag utarbetas angående undantagande från beskattningen för jordbrukets prisreglerade produkter. En sådan reform är motiverad särskilt med hänsyn till den nyckelställning som mjölken och mejeriprodukterna har för såväl konsumenterna, främst då barnfamiljerna, som producenterna.

Motionen I: 443. Motionärerna beräknar att allmän varuskatt belastar jordbrukets prisreglerade produkter med omkring 540 milj. kronor. Storleken av denna skattebelastning på jordbruket och dess kunder belyses av att jordbrukets eftersläpning, dvs. det belopp som erfordras för att den i sexårsavtalet avsedda målsättningen skall kunna nås, preliminärt beräknats till cirka 600 milj. kr. Det är även att märka att oavsett den ursprungliga fördelningen av detta skattetryck mellan jordbrukarna och konsumenterna måste i nuvarande läge omsättningsskatten på prisreglerade jordbruksprodukter, som införts efter det att sexårsavtalet slöts, framstå såsom ett hinder för att genom prisjusteringar genomföra avtalets målsättning. Däremot skulle ett avskaffande av denna beskattning väsentligen underlätta ett genomförande av vad som i avtalet åsyftats, utan de stora prishöjningar som från vissa håll befarats.

Även från denna nu så aktuella synpunkt talar vägande skäl för att konsumtionsbeskattningen av de prisreglerade jordbruksprodukterna avskaffas.

Konst, som försäljes vid utställningar

I *motionerna I: 517 och II: 623* hänvisas till en vid 1962 års riksdag framlagd motion angående slopande av varuskatten vid försäljning av konst vid utställningar. I denna motion framhålles bl. a. det orimliga i att konstverk i varuskatteförordningen betraktas som »materiella ting av lös egendoms natur». Vidare framhåller motionärerna att detta betraktelsesätt i förordningen icke anses tillämpligt när konst försäljes direkt via konstnären. Den för kulturskapandets utveckling synnerligen olyckliga konsekvensen uppstår, att de konstnärer som inte gjort sig kända för en större publik och där-

för är beroende av utställningar för försäljning av sina verk drabbas av varuskatten, medan kända konstnärer, som kan sälja direkt och till högre priser, inte drabbas. Detta förhållande står i strid med önskemålen om att främja kulturens vidareutveckling. Inte minst av detta skäl bör varuskatten på konst som försäljes på utställningar snarast avskaffas.

Bibeln

Motionerna I: 258 och II: 303. I motionerna anföres, att även om det skulle vara önskvärt att all litteratur kunde undantas från allmän varuskatt, torde denna fråga knappast nu kunna aktualiseras. Bibeln får dock sägas ha sådan särställning, att det är väl motiverat att undanta den från omsättningskatt. Spridningen av bibeln skulle väsentligen underlättas och stimuleras, om vid försäljningen av bibeln och delar av bibeln allmän varuskatt icke utgick. Detta skulle möjliggöra en större spridning av bibeln från de organisationers sida, som brukar dela ut bibeln som gåva. Det skulle också underlätta inköp av bibeln för många enskilda människor. Det torde slutligen icke vara förenat med några administrativa svårigheter att undanta bibeln från omsättningsskatt.

Kredittillägg vid avbetalningsköp

Motionen II: 429. Såsom ett avsteg från grundtanken att skatteobjektet enligt varuskatteförordningens konstruktion utgöres av vederlaget för omsatta varor och tjänsteprestationer betecknar motionärerna den skatt som uttas på avbetalningshandelns ränte- eller avbetalningstillägg. För den nuvarande ordningen har förment »praktiska» skäl åberopats. Vid en granskning av dessa föregivna lämplighetshänsyn finner man emellertid, att beskattningsregler med nuvarande innehåll leder till helt olika resultat vid beskattningen beroende på hur parternas mellanhavande tillfälligtvis avvecklas. Om säljaren själv tillhandahåller krediten — vare sig det sker genom avbetalningstillägg eller mot växelaccept — beräknas varuskatt på hela likviden — således även på räntan. Diskonterar säljaren däremot växeln i bank, beräknas varuskatten blott på det av banken diskonterade beloppet. Ordnas i samband med affären kontokredit åt kunden i bank utgår givetvis ej heller varuskatt på bankräntan. Likväl är samtliga dessa alternativ ur ekonomisk synpunkt helt ekvivalenta metoder för parterna då det gäller att avveckla ett köp.

Mot den nuvarande skattemässiga behandlingen kan ur praktisk synpunkt anföras att den medför oenhetlighet vid den skattemässiga behandlingen, att den i vissa fall komplicerar företagarnas redovisningsarbete och att en ändring av skattereglerna enligt en ur principiell synpunkt godtagbar ordning däremot ej i de flesta fall skulle ytterligare betunga rörelseidkarna. Förmodligen skulle ej heller skattemyndigheternas kontrollarbete påverkas i nämnvärd omfattning.

Utöver detta tillkommer emellertid att den nuvarande ordningen medför ur praktisk synpunkt ej önskvärda konsekvenser — att handelsskick och affärsmetoder dirigeras av beskattningsreglernas utformning. Hur kreditgivningen skall utformas bör emellertid enligt motionärernas mening vara förbehållet handelsidkarna själva att fritt avgöra från fall till fall.

Reparations- och underhållsarbeten

Motionerna I: 15 och II: 13. Motionärerna framhåller såsom en olikhet i beskattningen att varuskatt utgår på såväl material som arbetskostnader, om reparations- och serviceföretag för ett beställande företags räkning utför underhålls- eller servicearbeten, medan skatt ej utgår på arbetskostnaden om samma arbete utföres av reparatörer inom det egna företaget. Denna bestämmelse i varuskatteförordningen har kommit att medföra att företag, som tidigare ansåg det ekonomiskt och rationellt att överlåta underhållet av sina maskiner, fordon, redskap m. m. på företag inom reparations- och servicebranschen, numera i allt större utsträckning själva utrustar verkstäder och anställer reparatörer för att utföra detta arbete och på så sätt legalt undviker varuskatten. Systemet för varuskattens uttagande kommer således att påverka de större företagen till en integration, som med en annan utformning av omsättningsskatten i förevarande avseende icke skulle bedömas som lönsam och ändamålsenlig. Denna tendens kommer naturligtvis att öka ju högre omsättningsskatten blir och har avsevärt skärpts genom den av riksdagen förra året beslutade 50-procentiga höjningen. Som exempel på hur varuskatteförordningen kan inverka på bl. a. uthyrningsverksamhet nämnes den yrkesmässiga uthyrning av overaller, handdukar m. m. till kontors- och fabriksföretag, som bedrivs av bl. a. företag inom tvätteribranschen. Trots att det här är fråga om varor med kort förbrukningstid, beläggs dessa uthyrningsvaror med dubbel omsättningsskatt, dels skatt vid varans köp, dels även vid varje uthyrningstillfälle, vilket fördyrar denna form av rationell service.

Skattskyldighet för s. k. fritidsföretagare

Motionerna I: 264 och II: 309. Motionärerna hävdar att utformningen av 13 § förordningen om allmän varuskatt gynnar uppkomsten av s. k. fritidsföretagare, vilkas avsikt är att undandra sig skattskyldighet och utnyttja möjligheterna till »skattefria» inkomster. I avsevärd omfattning har undantagsreglerna fått denna ogynnsamma verkan. Den förkortade arbetstiden har också medfört tydliga tendenser till ökning av antalet s. k. fritidsföretagare. Att dessa i skydd av en förordning skall gynnas på de lojala skattskyldiga företagarnas, yrkesutövarnas och arbetarnas bekostnad anser motionärerna vara i hög grad otillfredsställande. Hantverkets och den mindre företagsamhetens konkurrensförmåga är redan genom bl. a. den allmänna varuskattens införande så hårt pressad att den inte bör ytterligare försämrars genom att privilegiera här berörda företeelser. Att vissa svårigheter i

fråga om skattekontrollen kan komma att uppstå vid en begränsning av omfattningen av 13 § är motionärerna medvetna om. Dessa olägenheter synes motionärerna dock vara av mindre betydelse än konsekvenserna av nu gällande bestämmelser, som direkt stimulerar till skatteflykt. Naturligtvis kan kontrollkostnaderna till följd av att skattskyldighet sålunda införes bli avsevärda. Det torde emellertid vara tillräckligt om stickprovskontroll genomföres. Kostnaderna härför torde på längre sikt inte vara avskräckande.

Begagnade traktorer och lantbruksmaskiner

Motionerna I: 12 och II: 9. I motionerna anföres, att inkomstutvecklingen inom jordbruket, med ett alltmer fjärmande från målsättningen om inkomstlikställighet, har ökat tyngden i motiveringen för avskaffande av allmän varuskatt på begagnade traktorer och lantbruksmaskiner. Även om skäl kan anföras för att den allmänna varuskatten skall vara generell, synes inte dessa skäl a priori böra gälla. Principen om generell utformning har vidare för vissa områden frångåtts, varför styrkan i argumenteringen försvagats. Enligt motionärernas mening bör också i detta sammanhang principen om generell utformning få stå tillbaka för praktiskt angelägna reformer. Motionärerna hävdar att det inte kan vara riktigt att genom en omsättningsskatt av den art som nu gäller förstora de ekonomiska problemen inom jordbruket. Om man undantar bilbranschen — där också särskilda bestämmelser råder — torde byte av begagnade investeringsvaror i mycket ringa omfattning förekomma inom övriga näringar. Inom jordbruket är emellertid denna omsättning av traktorer och maskiner en fullt logisk följd av den pågående rationaliseringsprocessen och det direkta behov som förefinnes inom vissa storleksgrupper etc. att kunna förvärva begagnade men i övrigt goda traktorer och maskiner. Vad angår den närmare definitionen av begagnade objekt och begreppet lantbruksmaskiner anser motionärerna att riksskattenämnden i samråd med Jordbrukets utredningsinstitut bör få i uppdrag att precisera vilka objekt som skall anses som lantbruksmaskiner och lantbruksredskap. Därvid förutsättes att undantaget skall omfatta samtliga maskiner och redskap som är konstruerade för användning inom jordbruket med dess binäringar.

Motionerna I: 29 och II: 36. Enligt motionärernas mening måste den allmänna varuskattens princip sägas vara att skatten skall utgå endast en gång på samma vara under varans väg från tillverkaren till konsumenten. När det emellertid gäller begagnade varor som på nytt omsättes via den yrkesmässiga handeln, så påföres desamma ånyo varuskatt. Den flergångsheskattning som härigenom uppstår drabbar jordbruket som en extra produktionskostnad och torde uppgå till betydande belopp, eftersom handeln med begagnade traktorer torde utgöra 50—60 procent av den totala traktorhandeln.

Med hänsyn till den orättvisa som denna flergångsbeskattning innebär bl. a. genom ökade produktionskostnader för jordbruket är det motiverat, att samma undantagsbestämmelse får gälla för begagnade traktorer som nu tillämpas beträffande handeln med begagnade bilar.

Motionerna I: 50 och II: 59. Motionärerna framhåller, att den allmänna varuskatten i princip är så utformad att den skall utgå endast en gång på samma varor under vägen från tillverkaren till konsumenten.

När det gäller begagnade varor som på nytt omsättes via den yrkesmässiga handeln så brytes emellertid denna princip och varan påföres ånyo varus katt. På så sätt blir i vissa fall samma vara beskattad flera gånger, trots engångsprincipen. Så är t. ex. förhållandet med begagnade traktorer, skörde tröskor och övriga jordbruksmaskiner. Flergångsbeskattningen kommer härigenom att drabba jordbruket som en extra produktionskostnad som uppgår till betydande belopp. Förutom den orättvisa som denna flergångsbeskattning innebär är det i jordbruksnäringens nuvarande besvärliga ekonomiska läge synnerligen motiverat att snarast undanröja den extra produktionsfördyring som varuskatten på begagnade jordbruksmaskiner onekligen utgör. Någon ny princip införes ju icke genom det föreslagna för farandet, då ju frågan redan kunnat lösas på andra områden inom den yrkesmässiga handeln.

I *motionen I: 443* framhålles i förevarande fråga att rimliga skäl talar för att man i avvaktan på en genomgripande omläggning av den allmänna varuskatten går de partiella reformernas väg. Vid vårriksdagen 1962 var det, framhåller motionärerna, närmast ett missöde vid voteringen som gjorde att den från många synpunkter särskilt stötande dubbelbeskattningen av försäljningen i andra hand av för jordbruket och dess binärningar avsedda traktorer, begagnade maskiner och redskap kom att kvarstå.

Beskattningen av traktorer i vägtrafik

I *motionen II: 427* framhålles att trafiken med traktorer och traktortåg på de allmänna vägarna ökat kraftigt. Den 1 januari 1961 uppgick antalet traktorer i landet enligt centrala bilregistret till 183 798. Häri ingår ett betydande antal till traktorer, ofta genom enkla åtgärder, omändrade lastbilar, vilka till huvudsaklig del används för transporter på landsväg, exempelvis av timmer, grus, jordbruksprodukter och jordbruksförnödenheter. Genom den omfattning som traktortrafiken å väg nu erhållit framstår det som rimligt, att även dessa fordon betalar sin skäliga andel i vägstnaderna. En dylik åtgärd framstår för övrigt såsom angelägen, enär nuvarande förhållanden medfört en snedvridning av konkurrensbetingelserna mellan lastbilar och traktortåg. 1953 års trafikutredning har redan den 28 juni 1955 i remissyttrande uttalat, att en konkurrens på lika villkor mellan lastbilar och traktortåg inte kunde anses föreligga, förrän frågan om beskattningen

av traktorer och traktorsläpvnagnar i vägtrafik blivit löst. En dylik beskattning har sedermera i skilda sammanhang aktualiserats. Frågan är emellertid fortfarande olöst och borde, inte minst av rättviseskäl, inte längre skjutas på framtiden.

Utskottet

Skattefrihet för investerings- och förbrukningsvaror

I motionerna I: 430 och II: 525 har hemställts att allmänna skatteberedningen i samband med sin behandling av den indirekta beskattningen skall uppta frågan om investeringsvarornas beskattning särskilt med hänsyn till de svenska företagens konkurrenskraft gentemot utländska företag samt ur konjunkturpolitisk synpunkt.

Som 1962 års bevillningsutskott framhöll i sitt av riksdagen i detta hänseende godkända betänkande nr 39 bör frågan om undantagande av investeringsvaror från skatteplikt prövas av allmänna skatteberedningen i samband med den allmänna översyn av skattesystemet som det ankommer på beredningen att företa. Utskottet vill i sammanhanget erinra om att enligt direktiven för den till allmänna skatteberedningen hörande företagsskatteutredningen har utredningen att bl. a. uppmärksamma frågor som hänger samman med utrikeshandeln och beskattningens roll i konjunkturpolitiken. Motionärernas önskemål kan således i huvudsak anses vara tillgodosedda genom nämnda utredningsdirektiv.

Beträffande förbrukningsartiklar har i motionerna hemställts om skyndsamt utredning i syfte att från allmän varuskatt undantaga sådana varor så att förslag härom kan föreläggas årets riksdag. Med hänsyn till att utredningen närmast är av teknisk natur anser motionärerna att den kan ske vid sidan av allmänna skatteberedningen.

I anledning härav vill utskottet erinra om att även frågan om beskattningen av industriens förbrukningsvaror skall prövas av företagsskatteutredningen. Ehuru utformningen av bestämmelserna om skattefrihet för förbrukningsartiklar kan anses vara av teknisk natur, måste dock problemet, såvitt angår skattebortfall och kompensation därför, bedömas av företagsskatteutredningen ur principiell synpunkt. Utskottet finner därför icke skäl att nu tillstyrka utredning om den av motionärerna yrkade skattehindringen.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna I: 430 och II: 525.

Skattefrihet för fiskeredskap

I motionerna I: 256 och II: 306 har hemställts om lagstiftning innebärande att fiskeredskap undantages från skatteplikt till allmän varuskatt. Som skäl för yrkandet framhåller motionärerna i huvudsak de betydande

2 — Bihang till riksdagens protokoll 1963. 7 saml. Nr 24

redskapsutgifterna för yrkesfisket samt de svenska yrkesfiskarnas genom beskattningen försämrade konkurrensmöjligheter gentemot utlandet.

Frågan om beskattningen av fiskeredskap kan sägas ligga inom ramen för det här tidigare behandlade spörsmålet om beskattningen av investerings- och förbrukningsvaror. Motionärerna utgår visserligen från aktuella problem inom yrkesfisket, men utskottet anser att frågan i första hand bör bedömas ur principiell synpunkt och inte enbart med hänsyn till de för tillfället rådande förhållandena inom en näringsgren. Med hänsyn till vad här och i föregående avsnitt anförts samt under åberopande av den av riksdagen godtagna principen att den allmänna varuskatten bör vila på bredast möjliga underlag, avstyrker utskottet bifall till motionerna I: 256 och II: 306.

Skattefrihet för vissa jordbruksprodukter

Yrkande att mejeriprodukter skall undantagas från skatteplikt enligt förordningen om allmän varuskatt har framställts i motionerna I: 13 och II: 10 samt i motionen I: 443. I sistnämnda motion har även hemställts att frågan om restitution av sådan skatt till producenterna genom mejeriorganisationerna skall övervägas. Motionerna I: 13 och II: 10 innehåller även utredningsyrkande om skattebefrielse för jordbrukets prisreglerade produkter. Motionärerna anser att den allmänna varuskatten bidragit till den ogynnsamma inkomstutvecklingen inom jordbruket under de senaste åren och hävdar att mejeriprodukterna är särskilt priskänsliga. Inkomstbortfallet vid skattebefrielse för de prisreglerade jordbruksprodukterna uppskattas i motionerna till omkring 500 milj. kronor, varav på mejeriprodukterna skulle belöpa ca 125 milj. kronor.

Utskottet vill, i avsaknad av närmare utredning om hur stor del av den allmänna varuskatten som belöper på de prisreglerade jordbruksprodukterna resp. mejeriprodukterna, inte bestrida att motionärernas beräkning kan vara riktig. Det framstår dock enligt utskottets mening som uppenbart, att det beräknade skattebortfallet inte skulle stå i rimlig proportion till de troligen obetydligt ökade avsättningsmöjligheter, som jordbruksprodukterna därigenom skulle kunna erhålla. Alldeles oavsett de ekonomiska verkningarna, som utskottet tillmäter avgörande betydelse för frågans bedömning, skulle den föreslagna skattefriheten för jordbruksprodukterna medföra en ur redovisnings- och kontrollsynpunkt ohållbar situation, framför allt för livsmedelshandeln.

Med hänvisning till vad sålunda anförts avstyrker utskottet bifall till motionerna I: 13 och II: 10 ävensom motionen I: 443 i vad den avser mejeriprodukternas beskattning.

Skattefrihet för konst som försäljes vid utställningar

I motionerna I: 517 och II: 623 har hemställts om slopande av allmän varuskatt vid försäljning av konst vid utställningar. Som skäl för yrkandet framhålles att konstverk inte bör betraktas som materiella ting av lös egendoms natur samt att beskattningen motverkar intresset hos konstnärerna att anordna utställningar.

Enligt riksskattenämndens anvisningar utgår inte skatt, när en konstnär säljer konstverk direkt till konsument. Genom denna bestämmelse synes konstnärerna i beskattningshänseende intaga en i viss mån gynnad undantagsställning. En utökad skattebefrielse, omfattande även konst, som försäljes på utställningar, skulle medföra betydande gränsdragningsproblem och kontrollsvårigheter, särskilt då det gäller separata utställningar som samordnas med den reguljära konsthandeln. Utskottet finner inte troligt att den allmänna varuskatten i någon nämnvärd omfattning skulle avhålla konstnärerna från att anordna utställningar. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna I: 517 och II: 623.

Skattefrihet för bibeln

Med hänsyn till bibelns särställning har i motionerna I: 258 och II: 303 hemställts om skattebefrielse för bibeln och delar av bibeln. Motionärerna vill härigenom möjliggöra större spridning av bibeln och anser en dylik åtgärd icke vara förenad med några administrativa svårigheter.

Utskottet kan inte biträda motionärernas uppfattning att ett sådant undantag inte skulle medföra redovisnings- och kontrollsvårigheter. För bokhandelns del skulle undantaget leda till en särredovisning av bibelförsäljningen som ur arbetssynpunkt måste kompenseras med en prishöjning, i storlek måhända svarande mot skattebortfallet. Utskottet vill även framhålla konsekvenserna av den princip, som motionärerna vill införa. På av motionärerna anförda grunder kan med åberopande av religionsfriheten skattefrihet motiveras för alla skrifter, kultföremål eller därmed jämförbara varor som intar en central plats i någon religionsutövning. Utskottet kan med hänsyn till det anförda inte biträda yrkandet i motionerna I: 258 och II: 303.

Skattefrihet för kredittillägg vid avbetalningsköp

Frågan om reglerna för beskattningsvärdets bestämmande enligt förordningen om allmän varuskatt behandlas i motionen II: 429, vari har hemställts, att varuskatt icke skall utgå för kredittillägg och räntedebiteringar inom avbetalningshandeln. Till stöd för yrkandet anføres bl. a. att skatt inte utgår på ränta som köparen betalar om han genom lån anskaffar medel för kontant betalning av varan, medan däremot avbetalningshandelns kredittillägg, som är att anse såsom en motsvarande räntekostnad, blir

föremål för beskattning. Motionärerna reagerar mot att handelsskick och affärsmetoder dirigeras genom beskattningsreglernas utformning.

Utskottet får i denna fråga hänvisa till vad 1961 års bevillningsutskott anförde i sitt av riksdagen godkända betänkande nr 27, vari framhölls att det torde vara av väsentlig betydelse att beskattningsvärdet är utformat på ett sådant sätt att det så nära som möjligt anpassas till den efter sedvanliga affärsmässiga principer beräknade omsättningen. I betänkandet framhölls även, att en så genomgripande ändring som motionärerna avser skulle föranleda en helt annan utformning av reglerna för beskattningsvärdets bestämmande. Utskottet finner inte de av motionärerna anförda olägenheterna vara av någon väsentlig betydelse för handeln och avstyrker med det anförda bifall till motionen II: 429.

Skattefrihet för reparations- och underhållsarbeten

I motionerna I: 15 och II: 13 har framställts utredningsyrkande i syfte att från allmän varuskatt undantaga reparations- och underhållsarbeten samt service på lös egendom för produktionsändamål. Yrkandet motiveras bl. a. med att beskattningen bidrar till att företagen låter utföra underhålls- och servicearbeten med egen personal i stället för att anlita reparations- och serviceföretag, vilka måste debitera skatt på sina tjänster. Vidare framhålles olägenheterna av beskattningen för företag, som hyr ut skydds- kläder, handdukar m. m.

Såsom tidigare års bevillningsutskott vid flera tillfällen framhållit i anledning av yrkanden om undantag från den allmänna varuskatten, har denna skatt i princip utformats som en enhetlig skatt med, såvitt möjligt, generell omfattning. Av skattetekniska skäl har således undantagen från skatteplikt begränsats till ett fåtal varuslag. Genom att beskattningen omfattar även tjänster, som har avseende på skattepliktiga varor, skulle ett undantag från skatteplikt för enbart vissa tjänster, hänförliga till i och för sig svårbestämbara varugrupper, innebära väsentliga möjligheter till skatteflykt och samtidigt skapa redovisnings- och kontrollsvårigheter. I likhet med frågan om beskattningen av förbrukningsvaror inom industrien torde frågan om varuskattens inverkan på konkurrensförhållandena på nu förevarande område komma att beaktas av den allmänna skatteberedningen. Med hänsyn härtill anser utskottet sig icke kunna tillstyrka den begärda riksdagsskrivelsen.

Skattskyldighet för s. k. fritidsföretagare

Motionärerna i motionerna I: 264 och II: 309 har hemställt om upphävande av de i 13 § förordningen om allmän varuskatt angivna undantagen från skattskyldighet vid tillhandahållande av skattepliktiga varor och tjänsteprestationer i allenast ringa omfattning och vid tjänsteprestation med avseende på kläder och andra textilvaror, där den som utför prestationen inte har fast driftställe för verksamheten. Som motiv för yrkandet an-

för motionärerna att undantagsbestämmelserna gynnar s. k. fritidsföretagare på bekostnad av andra skattskyldiga.

Som 1962 års bevillningsutskott framhöll i sitt av riksdagen i denna del godkända betänkande nr 39 skulle den ifrågasatta utvidgningen av skattskyldigheten medföra obetydliga skatteinkomster, som knappast torde uppväga kostnaderna för kontroll och redovisning av skatten. Enligt utskottets mening torde med hänsyn till de ringa skattebelopp varom här är fråga svårligen kunna påvisas att den allmänna varuskattens regler om skattskyldighet bidragit till en ökning av antalet fritidsföretagare. Om någon av skattemässiga skäl etablerar sig såsom fritidsföretagare, talar sannolikheten för att vederbörande gör detta mera med hänsyn till inkomstbeskattningen än till den allmänna varuskatten. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna I: 264 och II: 309.

Skattefrihet för begagnade traktorer och lantbruksmaskiner

I motionerna I: 12 och II: 9 har hemställts, att riksdagen måtte antaga ett författningsförslag innebärande att begagnade traktorer och vissa begagnade maskiner och redskap speciellt konstruerade för jordbruksändamål skall undantagas från skattskyldighet enligt förordningen om allmän varuskatt, medan motionärerna i motionerna I: 29 och II: 36 har begärt skyndsamt prövning av och förslag angående befrielse från allmän varuskatt för den yrkesmässiga handeln med begagnade traktorer. Skyndsamt prövning av och förslag angående befrielse från allmän varuskatt för begagnade traktorer och jordbruksmaskiner har även yrkats i motionerna I: 50 och II: 59. Ett yrkande av i stort sett samma innebörd har framställts i motionen I: 443. Som motivering för yrkandena om skattebefrielse för begagnade traktorer och lantbruksmaskiner har anförts att beskattningen av begagnade varor innebär ett avsteg från den allmänna varuskattens karaktär av engångsbeskattning samt att den upprepade beskattning av en och samma vara, som nu förekommer, drabbar jordbruket såsom en extra produktionskostnad. I vissa av motionerna framhålls att olägenheterna av beskattningen blivit mera framträdande på grund av jordbrukets svåra ekonomiska läge. Vidare erinrar vissa av motionärerna om att skatt icke utgår vid försäljning av begagnade personbilar.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att begagnade traktorer och lantbruksmaskiner inte bör beläggas med allmän varuskatt. Enligt utskottets mening torde någon jämförlig yrkesmässig handel med begagnade investeringsvaror icke förekomma inom någon annan näringsgren, varför denna beskattning får anses vara speciellt tyngande för jordbruket. Den aktuella situationen på jordbrukets område understryker angelägenheten av att beskattningen revideras i förevarande avseende. Som ett ytterligare skäl kan framhållas att den icke yrkesmässiga och således skattefria handeln med begagnade traktorer och lantbruksmaskiner med nuvarande regler tenderar att öka på bekostnad av den beskattade reguljära handeln.

Beskattningen kan även inbjuda handeln till att arrangera skenbart icke yrkesmässiga överlåtelser för att tillgodose köparnas intressen. Av anförda skäl finner utskottet det angeläget, att begagnade traktorer och lantbruksmaskiner befrias från allmän varuskatt. Enligt utskottets mening synes det i motionerna I: 12 och II: 9 framlagda författningsförslaget väl ägnat att tillgodose de sålunda framförda synpunkterna. Förslaget innebär att skattskyldighet inte skall föreligga för begagnade traktorer samt för sådana begagnade maskiner och redskap, som är speciellt konstruerade för användning inom jordbruket. Genom att undantaget avser samtliga traktorer, alltså även de som används i annan verksamhet än jordbruk, undviks de gränsdragningsproblem som skulle uppkomma, om undantaget avsåg endast jordbrukstraktorer. I sistnämnda fall skulle det nämligen få ankomma på säljaren att avgöra den begagnade traktorns användningsområde. Den föreslagna bestämmelsen har i likhet med vad som gäller för begagnade personbilar utformats såsom ett undantag från skattskyldighet vid försäljning, innebärande att skatteplikt alltjämt kommer att gälla för reparations- och underhållsarbeten på begagnade traktorer och lantbruksmaskiner. Med det anförda tillstyrker utskottet det i motionerna I: 12 och II: 9 framlagda författningsförslaget. Vad sålunda förordats får även anses innebära ett tillgodoseende av yrkandena i motionerna I: 29 och II: 36, I: 50 och II: 59 samt i motionen I: 443, i vad densamma gäller föreliggande fråga.

Beskattningen av traktorer i vägtrafik

Utskottet tar slutligen till behandling i detta betänkande även upp frågan om beskattningen av traktorer i vägtrafik. I motionen II: 427 har hemställts att riksdagen måtte anhålla om förslag till 1964 års riksdag i detta ämne. Motionärerna motiverar sitt yrkande med att det är skäligt att traktortrafiken på väg med hänsyn till den omfattning den numera erhållit även betalar sin skäliga andel av vägstkostnaderna och att denna fråga av rättviseskäl inte längre bör skjutas på framtiden.

1953 års trafikutredning har i sitt år 1961 avgivna betänkande »Svensk trafikpolitik» (SOU 1961: 23) föreslagit viss provisorisk beskattning av traktorer som används i yrkesmässig trafik. Enligt vad utskottet erfarit kommer emellertid icke någon proposition om sådan beskattning att framläggas till innevarande riksdag. Utskottet delar motionärernas uppfattning, att de nuvarande förhållandena inte är tillfredsställande vare sig med hänsyn till rättvisekravet eller i fråga om väghållningskostnaderna. Det bör i detta sammanhang framhållas att traktorerna framför allt används för särskilt tunga transporter, som bidrar till ökade kostnader för väghållningen. Det är enligt utskottets mening angeläget understryka vikten av att frågan får sin snara lösning, då ett fortsatt dröjsmål kan bidra till att traktortrafiken på väg ökar ytterligare på lastbilstrafikens bekostnad. Med hänsyn till att frågan nu är under Kungl. Maj:ts prövning genom 1953 års trafik-

utrednings förslag i ämnet finner utskottet dock inte påkallat med särskild riksdagsskrivelse rörande beskattningen av traktorer i vägtrafik. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionen II: 427.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) *beträffande utredningsyrkande i syfte att från allmän varuskatt undanta investerings- och förbrukningsvaror inom produktionen*

att de likalydande motionerna I: 430 av herr Hagberg m. fl. och II: 525 av herr Heckscher m. fl., i vad de avser förevarande fråga, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

B) *beträffande lagstiftningsyrkande i syfte att från allmän varuskatt undanta fiskeredskap*

att de likalydande motionerna I: 256 av herr Hermansson m. fl. och II: 306 av herr Johansson i Öckerö m. fl. icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

C) *beträffande utredningsyrkande i syfte att från allmän varuskatt undanta mejeriprodukter och jordbrukets övriga prisreglerade produkter*

att följande motioner, i vad de avser förevarande fråga, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 13 av herr Jonasson m. fl. och II: 10 av herr Elmwall m. fl., samt

2) motionen I: 443 av herr Ferdinand Nilsson m. fl., icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

D) *beträffande yrkande om riksdagsskrivelse i syfte att från allmän varuskatt undanta konst, som försäljes vid utställningar*

att de likalydande motionerna I: 517 av herrar Källqvist och Per-Olof Hanson samt II: 623 av fru Gärde Widemar och fröken Elmén icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

E) *beträffande lagstiftningsyrkande i syfte att från allmän varuskatt undanta bibeln*

att de likalydande motionerna I: 258 av herr Kronstrand m. fl. och II: 303 av herr Hamrin i Jönköping m. fl. icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

F) *beträffande utredningsyrkande i syfte att från allmän varuskatt undanta kredittillägg vid avbetalningshandel*

att motionen II: 429 av herr Carlsson i Stockholm m. fl. icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

G) *beträffande utredningsyrkande i syfte att från allmän varuskatt undanta reparations- och underhållsarbeten m. m.*

att de likalydande motionerna I: 15 av herr Ebbe Ohlsson samt II: 13 av herrar Nordgren och Darlin icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

H) *beträffande lagstiftningsyrkande om skattskyldighet för s. k. fritidsföretagare*

att de likalydande motionerna I: 264 av herr Stefanson m. fl. samt II: 309 av herrar Nordgren och Darlin icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

I) *beträffande lagstiftnings- och utredningsyrkande i syfte att från allmän varuskatt undanta begagnade traktorer och lantbruksmaskiner m. m.*

att riksdagen i anledning av följande motioner, i vad de avser förevarande fråga, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 12 av herr Isacson m. fl. och II: 9 av herr Eliasson i Moholm m. fl.,

2) de likalydande motionerna I: 29 av herr Sundin m. fl. och II: 36 av herr Eriksson i Bäckmora m. fl.,

3) de likalydande motionerna I: 50 av herrar Kronstrand och Eric Gustaf Peterson samt II: 59 av herrar Rimås och Antby, ävensom

4) motionen I: 443 av herr Ferdinand Nilsson m. fl. dels måtte antaga följande

Förslag

till

förordning angående ändring i förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt

Härigenom förordnas, att 13 § förordningen den 1 december 1959 om allmän varuskatt samt anvisningarna till nämnda författningsrum skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

13 §.

Skattskyldighet föreligger — — — och dylikt.

Skattskyldighet föreligger icke heller vid försäljning eller uttag ur rörelse av begagnade personbilar, av sådana med skåp-, stationsvagns- eller personbilskarosseri utrustade begagnade lastbilar, vilkas tjänstevikt ej över-

stiger 1 800 kilogram, av begagnade traktorer samt av sådana begagnade maskiner och redskap, som äro speciellt konstruerade för användning inom jordbruket eller dess binäringar.

(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningar

till 13 §.

Förutsättning för — — — ringa omfattning.

Som exempel — — — en frisersalong.

Med försäljning — — — liknande transaktioner.

Med *begagnade bilar, traktorer, maskiner och redskap* förstås i 13 § andra stycket sådana *varor* av *angivna* slag som före den transaktion, varom fråga är, inom riket försålts till konsument eller uttagits ur rörelse eller ock av konsument införts till riket. I övrigt användas i 13 § andra stycket uttryck och begrepp i samma betydelse som i förordningen den 23 november 1956 (nr 545) angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1963.

---

dels ock att *angivna* motioner, i den mån de i förevarande fråga icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört och hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd; samt

J) *beträffande riksdagsskrivelse angående beskattningen av traktorer i vägtrafik*

att motionen II:427 av herrar Blidfors och Adamsson icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 21 mars 1963

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Hagberg*, Einar Eriksson, fröken Ranmark, herrar Stefanson*, Oscar Carlsson, Wårnberg, Yngve Nilsson*, Erik Filip Petersson* och Mattsson*; samt

från andra kammaren: herrar Brandt*, Nilsson i Svalöv, Kårlander, Vigelsbo, Asp, Magnusson i Borås, Andersson i Essvik, fru Nettelbrandt, fru Holmqvist och herr Larsson i Umeå*.

---

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservationer

I) av herrar *Hagberg, Stefanson, Yngve Nilsson, Erik Filip Petersson, Nilsson* i Svalöv, *Magnusson* i Borås, fru *Nettelbrandt* och herr *Larsson* i Umeå, vilka ansett

dels att utskottet under rubriken »Skattefrihet för investerings- och förbrukningsvaror» bort yttra följande:

»I motionerna — — — (= utskottet s. 17 rad 7—rad 11 uppifrån) — — — konjunkturpolitisk synpunkt.

Som 1962 års bevillningsutskott framhöll i sitt av riksdagen i detta hänseende godkända betänkande nr 39 bör frågan om undantagande av investeringsvaror från skatteplikt prövas av allmänna skatteberedningen i samband med den allmänna översyn av skattesystemet som det ankommer på beredningen att företa. Utskottet vill i sammanhanget erinra om att enligt direktiven för den till allmänna skatteberedningen hörande företagsskatteutredningen har utredningen att bl. a. uppmärksamma frågor som hänger samman med utrikeshandeln och beskattningens roll i konjunkturpolitiken. Så till vida skulle motionärernas önskemål i huvudsak kunna anses tillgodosedda genom nämnda utredningsdirektiv. Utskottet finner sig dock böra understryka angelägenheten av att frågan löses i enlighet med de tankegångar som kommit till uttryck i förenämnda motioner liksom i motionerna I: 429 och II: 533, vilka årets bevillningsutskott enligt betänkande nr 16 ansett böra överlämnas till allmänna skatteberedningen för beaktande.

I motionerna I: 430 och II: 525 har vidare hemställts om skyndsamt utredning i syfte att från allmän varuskatt undantaga varor, vilka hänföres till förbrukningsartiklar, som används för produktion inom industrien och hantverket, jordbruket och fisket samt handeln.

Utskottet anser att beskattningen av dessa varor genom det innehåll riksskattenämndens anvisningar i ämnet fått medfört en med hänsyn till den utländska konkurrensen besvärande höjning av de direkta tillverkningskostnaderna samtidigt som den föranlett en snedbelastning olika svenska företag emellan. Vidare har erfarenheterna av denna beskattning vållat betydande komplikationer i praktiskt hänseende.

Frågan om beskattningen av industriens förbrukningsvaror kommer att prövas av allmänna skatteberedningen i samband med den fullständiga utredning rörande den tekniska utformningen av det indirekta skattesystemet, som förutsättes i nyssnämnda motioner I: 429 och II: 533. En sådan mera genomgripande reform torde emellertid enligt utskottets uppfattning inte kunna genomföras ännu på åtskilliga år. Bevillningsutskottet har i sitt nyssnämnda betänkande nr 16 tillika framhållit, att utskottet anser det synnerligen önskvärt att allmänna skatteberedningen i sitt arbete finner lösningar i fråga om avvägningen av den indirekta beskattningen, som möjliggör en mer likformig belastning av denna beskattning.

Under hänvisning till det här anförda och med hänsyn till angelägenheten av att de olägenheter — av såväl materiell som praktisk natur — som

beskattningen av förbrukningsvaror vållar, undanröjes så snart ske kan, förutsätter utskottet att beredningen upptar förevarande fråga till särskild behandling utan dröjsmål.»

dels ock att utskottet under punkten A) bort hemställa följande:

A) *beträffande utredningsyrkande i syfte att från allmän varuskatt undanta investerings- och förbrukningsvaror inom produktionen*

»1) att riksdagen i anledning av förevarande motioner, I: 430 av herr Hagberg m. fl. och II: 525 av herr Heckscher m. fl., i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte giva Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört; samt

2) att motionerna, i den mån de icke kan anses besvarade genom vad utskottet under 1) hemställt, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.»

II) av herrar *Hagberg, Stefanson, Yngve Nilsson, Erik Filip Petersson, Mattsson, Nilsson* i Svalöv, *Vigelsbo, Magnusson* i Borås, fru *Nettelbrandt* och herr *Larsson* i Umeå, vilka — under åberopande av innehållet i de lika lydande motionerna I: 256 av herr *Hermansson* m. fl. och II: 306 av herr *Johansson* i Öckerö m. fl. — ansett, att utskottet bort uttala sig för att fiskeredskap, som användes vid yrkesmässigt fiske, skall undantagas från allmän varuskatt och därför bort under punkten B) hemställa,

B) *beträffande lagstiftningsyrkande i syfte att från allmän varuskatt undanta fiskeredskap*

att riksdagen i anledning av förenämnda motioner måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag till årets höstriksdag om sådan ändring av förordningen om allmän varuskatt att fiskeredskap, som användes vid yrkesmässigt fiske, undantages från skatteplikt.

III) av herrar *Hagberg, Stefanson, Yngve Nilsson, Erik Filip Petersson, Mattsson, Nilsson* i Svalöv, *Vigelsbo, Magnusson* i Borås, fru *Nettelbrandt* och herr *Larsson* i Umeå, vilka — under åberopande av innehållet i de lika lydande motionerna I: 517 av herrar *Källqvist* och *Per-Olof Hanson* samt II: 623 av fru *Gärde Widemar* och fröken *Elmén* — ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till förslaget att från varuskatteplikt undanta konst som försäljes på utställningar samt sålunda bort under punkten D) hemställa,

D) *beträffande yrkande om riksdagsskrivelse i syfte att från allmän varuskatt undanta konst, som försäljes vid utställningar*

att riksdagen med bifall till förenämnda motioner måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t med stöd av 10 § 2 mom. varuskatteförordningen måtte förordna om befrielse från varuskatt för konstverk, som försäljes på konstupställningar.

IV) av herrar *Hagberg, Stefanson, Yngve Nilsson, Erik Filip Petersson, Mattsson, Nilsson* i Svalöv, *Vigelsbo, Magnusson* i Borås, fru *Nettelbrandt* och herr *Larsson* i Umeå, vilka — under åberopande av innehållet i de likalydande motionerna I: 15 av herr *Ebbe Ohlsson* samt II: 13 av herrar *Nordgren* och *Darlin* — ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till motionärernas hemställan om en ingående prövning inom allmänna skatteberedningen av möjligheterna att från skatteplikt enligt varuskatteförordningen undanta reparations- och underhållsarbeten samt service på lös egendom för produktionsändamål och sålunda bort under punkten G) hemställa,

G) *beträffande utredningsyrkande i syfte att från allmän varuskatt undanta reparations- och underhållsarbeten m. m.*

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, att de likalydande motionerna I: 15 och II: 13 måtte överlämnas till allmänna skatteberedningen att beaktas vid fullgörande av beredningens uppdrag.

V) av herrar *John Ericsson, Einar Eriksson*, fröken *Ranmark*, herrar *Oscar Carlsson, Wärnberg, Brandt, Kärrlander, Asp, Andersson* i Essvik och fru *Holmqvist*, vilka

dels anfört följande:

Beträffande skattefrihet för begagnade traktorer och lantbruksmaskiner

Såsom tidigare års bevillningsutskott i flera betänkanden framhållit, bör den allmänna varuskatten utgöra en enhetlig skatt med bredast möjliga underlag. Undantagen från skatteplikt och skattskyldighet har begränsats till vad som är påkallat av skattetekniska skäl. Hänsyn har vid beskattningen således icke tagits till varornas olika grad av umbärlighet, konjunkturpolitiska förhållanden, olika näringsgrenars lönsamhet eller därmed jämförbara omständigheter, som är beroende av tidsmässiga faktorer eller osäkra värderingar.

Motionärerna anför som skäl för yrkandena om undantag från skattskyldighet vid försäljning av begagnade traktorer och lantbruksmaskiner i huvudsak tre omständigheter, nämligen att den upprepade beskattning, som drabbar dessa begagnade maskiner, strider mot skattens konstruktion av engångsskatt och att beskattningen med hänsyn till den ogynnsamma inkomstutvecklingen inom jordbruket bör avskaffas samt att skatt icke utgår vid försäljning av begagnade personbilar.

Vad först angår frågan om den upprepade beskattningen må erinras att skatt i princip utgår vid all yrkesmässig försäljning av skattepliktiga varor, oavsett om varan är begagnad eller icke. Den allmänna varuskatten kan därför inte påstås vara utformad såsom en engångsbeskattning. Beträffande åberopandet av den aktuella situationen för jordbruket bör framhållas att ett bifall till yrkandet om skattebefrielse på denna grund skulle innebära, att man införde en helt ny princip genom att göra beskattningen beroende av

näringspolitiska bedömanden. Med en dylik utgångspunkt kan även yrkas nedsättning av inkomstskatten för utövare av viss näringsgren, som visar minskad lönsamhet. Införandet av behovsprövning i en generell beskattning leder ofrånkomligen till snedvridande och sönderbrytande av ett dylikt skattesystem.

I anslutning härtill vill utskottet emellertid erinra om den av riksdagen år 1960 av skattetekniska skäl genomförda omläggningen av beskattningen å begagnade personbilar och skåpbilar. Allmän varuskatt utgår således inte på sådana begagnade motorfordon. I stället har den särskilda omsättningskatten på nya sådana bilar (»bilaccisen») ökats med vad som motsvarar skattebortfallet i fråga om de begagnade bilarna eller med cirka 2 procent av bilpriserna. Därvid räknade man med att bortfallet av allmän varuskatt skulle kompenseras av en motsvarande ökning av bilaccisen, även om skatten bara uttogs i ett led. I den mån det har framkommit tekniska svårigheter vid tillämpningen av bestämmelserna om allmän varuskatt på traktorer finner utskottet det vara välbetänkt med en undersökning, huruvida ett liknande system som det här angivna lämpligen bör genomföras för traktorer.

I likhet med vad som yrkats i motionerna I: 29 och II: 36 samt I: 50 och II: 59 vill utskottet förordna, att frågan om allmän varuskatt på begagnade traktorer blir föremål för utredning. Därvid vill utskottet tillstyrka en utredning i så måtto att undersökningen syftar till att klarlägga, huruvida tekniska eller andra skäl talar för en omläggning av den allmänna varuskatten på begagnade traktorer enligt de principer, som redan gäller i fråga om person- och skåpbilar.

Vad angår den i motionerna I: 12 och II: 9 förordade lagstiftningen om befrielse från allmän varuskatt på begagnade traktorer samt jordbruksmaskiner och jordbruksredskap är motionärerna uppenbarligen medvetna om att en sådan lagstiftning kan medföra administrativa problem. I syfte att undvika svårigheter med avseende på avgränsningen av varuområdet har författningsförslaget utformats så, att det innebär frihet från skattskyldighet för all handel med begagnade traktorer, alltså även traktorer som inte är avsedda att användas inom jordbruket. Denna av skattetekniska skäl föreslagna utvidgning av det undantagna varuområdet framstår enligt utskottets mening som inkonsekvent och omotiverad. De administrativa åtgärderna torde komma att bli särskilt påtagliga, när det gäller att bestämma, vad som skall hänföras till begagnade maskiner och redskap, speciellt konstruerade för användning inom jordbruket eller dess binärningar. Sålunda må framhållas att i förening med jordbruk bedriven trädgårdsskötsel räknas till jordbrukets binärningar. Atskilliga vid trädgårdsskötsel nyttjade sådana redskap kommer även till användning utanför jordbruket såsom i villaträdgårdar, parkanläggningar o. d. Motionärerna torde knappast ha åsyftat att gynna sistnämnda verksamhet.

Av utskottet här anförda synpunkter kan även i princip åberopas gent-

emot det i motionen I: 443 väckta yrkandet att riksdagen måtte besluta upphäva dubbelbeskattningen med avseende å den allmänna varuskatten, då det gäller försäljning i andra hand av traktorer, begagnade maskiner och redskap, avsedda för jordbruket och dess binäringar.

dels ock ansett, att utskottet under punkten I) bort hemställa,

1) *beträffande lagstiftnings- och utredningsyrkande i syfte att från allmän varuskatt undantaga begagnade traktorer och lantbruksmaskiner m. m.*

a) att riksdagen — i anledning av de likalydande motionerna I: 29 av herr Sundin m. fl. och II: 36 av herr Eriksson i Bäckmora m. fl. ävensom de likalydande motionerna I: 50 av herrar Kronstrand och Eric Gustaf Peterson samt II: 59 av herrar Rimås och Antby — måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning av frågan om omläggning av den allmänna varuskatten på begagnade traktorer i enlighet med vad som nu gäller för person- och skåpbilar;

b) att följande motioner, i vad de avser förevarande fråga, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 12 av herr Isacson m. fl. och II: 9 av herr Eliasson i Moholm m. fl.,

2) de likalydande motionerna I: 29 av herr Sundin m. fl. och II: 36 av herr Eriksson i Bäckmora m. fl.,

3) de likalydande motionerna I: 50 av herrar Kronstrand och Eric Gustaf Peterson samt II: 59 av herrar Rimås och Antby, ävensom

4) motionen I: 443 av herr Ferdinand Nilsson m. fl.,
måtte, i den mån de icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

VI) av herrar *Mattsson* och *Vigelsbo*.